

**UCHWAŁA NR LXIV/402/2023
RADY GMINY OBRZYCKO**

z dnia 22 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia Raportu z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”, za lata 2021-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2023 poz. 40 ze zm.) oraz zgodnie z art. 18 ust. 2 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 ze zm.), Rada Gminy Obrzycko uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”, za lata 2021-2022 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Obrzycko.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Włodzimierz Janasek

Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”, za lata 2021-2022

Obrzycko 2023

Zamawiający:
Gmina Obrzycko
Aleja Jana Pawła II 1
64-520 Obrzycko

Wykonawca:
Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Autorzy:
Karolina Drzewiecka – Kierownik Projektu
Joanna Kaszubska – Konsultant
Martyna Ciska – Analityk

Spis treści

1. Wstęp	4
1.1. Cel i zakres opracowania	4
1.2. Okres sprawozdawczy	4
1.3. Źródło danych	4
1.4. Autorzy raportu	5
2. Charakterystyka gminy	5
2.1. Położenie	5
2.2. Walory przyrodnicze gminy	6
2.3. Jakość powietrza na terenie gminy	11
2.4. Poziom hałasu na terenie gminy	15
2.5. Natężenia pól elektromagnetycznych na terenie gminy	19
2.6. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy	20
3. Stopień realizacji programu ochrony środowiska w latach 2021-2022.....	25
4. Ocena realizacji programu ochrony środowiska w okresie od 2021 do 2022	29
5. Spis tabel i rysunków	33

1. Wstęp

1.1. Cel i zakres opracowania

Celem niniejszego opracowania jest ocena efektów realizacji zadań w okresie od 2021 r. do 2022 r. wynikających z „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”, przyjętego uchwałą nr XXIX/249/2021 Rady Gminy Obrzycko z dnia 29 października 2021 r.

Obowiązek sporządzenia raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska przez organ wykonawczy gminy i przedstawienia tego raportu radzie gminy wynika z zapisów art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.). Organ wykonawczy gminy wykonuje raport co dwa lata.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie wskazuje wymagań dotyczących formy oraz zawartości raportów z wykonania Programów Ochrony Środowiska. W związku z tym, sporządzając niniejszy dokument, wzięto pod uwagę główne cele oraz przewidziane do wykonania zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport sporządzono na podstawie analizy realizacji celów oraz przewidzianych do wykonania w ramach tych celów zadań, ujętych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

Raport obejmuje okres od 2021 r. do 2022 r.

1.3. Źródło danych

Dane wykorzystywane podczas sporządzania niniejszego Raportu pochodzą z Urzędu Gminy Obrzycko oraz podmiotów wskazanych w Programie, jako odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań.

Zebrane materiały zawierają informacje o tym, jakie zadania udało się zrealizować w latach 2021-2022 w zakresie poprawy stanu środowiska i jego poszczególnych elementów: flory, fauny, krajobrazu, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, powietrza atmosferycznego, hałasu itp.

Źródłami informacji na temat realizacji poszczególnych zadań są:

- Dane z Urzędu Gminy Obrzycko,
- Dane z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- Raport o stanie Gminy Obrzycko za 2021 rok,
- Raport o stanie Gminy Obrzycko za 2022 rok.

1.4. Autorzy raportu

Raport został opracowany przez firmę Westmor Consulting Urszula Wódkowska, 87-704 Bądkowo, ul. 1 Maja 1a, przy ścisłej współpracy z pracownikami Urzędu Gminy Obrzycko.

2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie

Gmina Obrzycko jest gminą wiejską położoną w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie szamotulskim. Siedziba gminy znajduje się w mieście Obrzycko. Gmina oddalona jest od: Poznania o ok. 50 km, od Obornik o ok. 25 km, a od Szamotuł o ok. 11 km.

Powierzchnia gminy wynosi 11 084 ha i charakteryzuje się rolniczym użytkowaniem terenu, gdzie rolnictwo stanowi podstawowe źródło utrzymania mieszkańców¹.

Gmina Obrzycko składa się z 12 sołectw: Dobrogostowo, Gaj Mały, Karolin, Jaryszewo, Koźmin, Obrowo, Ordzin, Pęckowo, Piotrowo, Słopanowo, Stobnicko, Zielonagóra² i graniczy z:

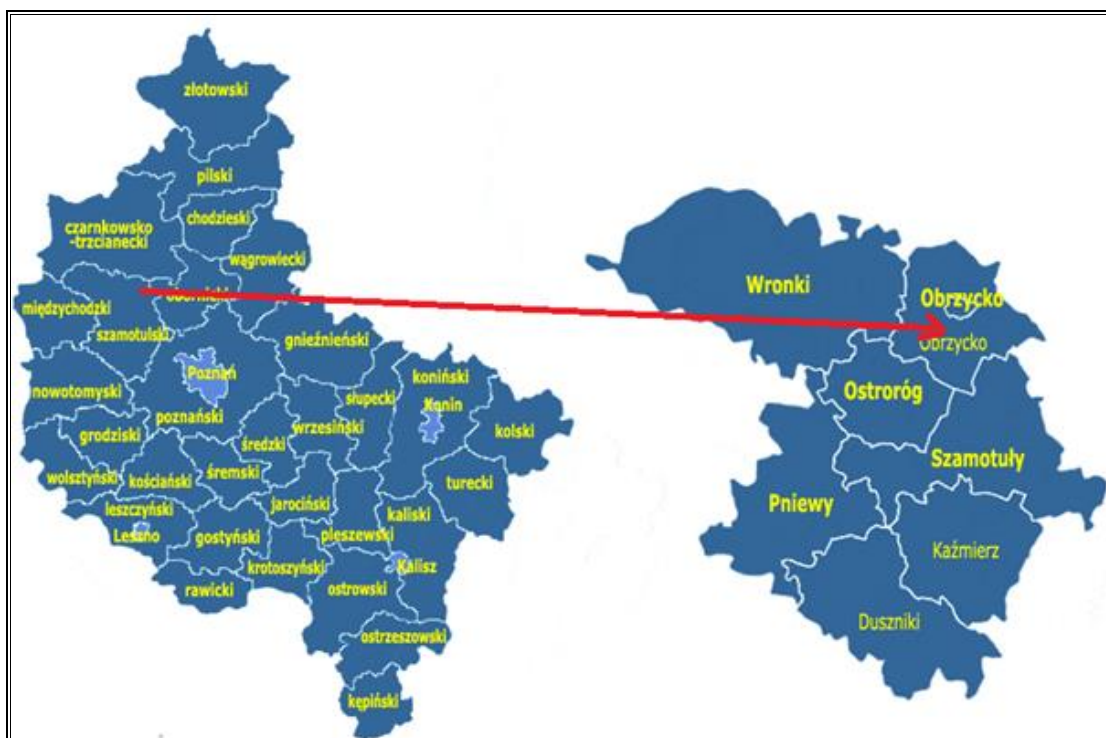
- miastem Obrzycko (województwo wielkopolskie, powiat szamotulski),
- gminą miejsko-wiejską Ostroróg (województwo wielkopolskie, powiat szamotulski),
- gminą miejsko-wiejską Szamotuły (województwo wielkopolskie, powiat szamotulski),
- gminą miejsko-wiejską Oborniki (województwo wielkopolskie, powiat obornicki),
- gminą wiejską Połajewo (województwo wielkopolskie, powiat czarnkowsko-trzcianecki),
- gminą wiejską Lubasz (województwo wielkopolskie, powiat czarnkowsko-trzcianecki),
- gminą miejsko-wiejską Wronki (województwo wielkopolskie, powiat szamotulski)³.

¹ Bank Danych Lokalnych GUS (dostęp: 09.10.2023 r.)

² http://www.obrzycko.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=7&strona=1&sub=69&subsub=1 (dostęp: 09.10.2023 r.)

³ <https://mapy.geoportal.gov.pl/> (dostęp: 09.10.2023 r.)

Rysunek 1. Położenie gminy Obrzycko na tle województwa wielkopolskiego i powiatu szamotulskiego

Źródło: <http://gminy.pl> (dostęp: 09.10.2023 r.)

2.2. Walory przyrodnicze gminy

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na obszarze gminy Obrzycko znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- rezerwat przyrody Świetlista Dąbrowa,
- obszar Natura 2000 Dąbrowy Obrzyckie,
- obszar Natura 2000 Puszcza Notecka,
- 20 pomników przyrody.

Rezerwat przyrody

Rezerwat przyrody Świetlista Dąbrowa – obszar o powierzchni 79,53 ha. Został uznany za rezerwat rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest zarządzenie nr 26/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 9 czerwca 2011 r. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie

fitocenozy świetlistej dąbrowy o unikalnym w Wielkopolsce charakterze oraz innych zbiorowisk leśnych i nieleśnych z dynamicznych kręgów lasów liściastych obecnych w rezerwacie.

Tabela 1. Charakterystyka rezerwatu przyrody Świetlista Dąbrowa

Rodzaj rezerwatu	Leśny
Typ rezerwatu	Fitocenotyczny
Podtyp rezerwatu	Zbiorowisk leśnych
Typ ekosystemu	Leśny i borowy
Podtyp ekosystemu	Lasów nizinnych

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody crfop.gdos.gov.pl/ (dostęp: 09.10.2023 r.)

Rezerwat przyrody obfituje w ok. 65 gatunków roślin, również tych rzadkich. Na terenie rezerwatu występują gatunki flory prawnie chronione, a także regionalnie zagrożone. Z gatunków podlegających ochronie ścisłej występują na tym obszarze: kruszczyk szerokolistny, lilia złotogłów, podkolan biały. Na terenie rezerwatu z gatunków podlegających ochronie częściowej występują tu: kalina koralowa, konwalia majowa, kruszyna pospolita, marzanka wonna, pierwiosnek lekarski i porzeczka czarna. Na obszarze rezerwatu występuje pięciornik skalny, który jest zagrożony wymarciem. Z gatunków narażonych występuje tu: marzanka barwierska, dzwonek boloński, lilia złotogłów, gorysz siny, podkolan biały i bukwnica zwyczajna. Na terenie obszaru występują również gatunki rzadkie, a je reprezentują tutaj: owsica łąkowa, pięciornik biały, koniczyna dwukłosa, turzyca pagórkowata, jaskier wielokwiatowy, miodunka wąskolistna, pajęcznica gałęzista i dzwonek brzoskwiniolistny.

Ważnym atrybutem rezerwatu są rozpoznane na jego terenie lub w otulinie stanowiska lokalnie rzadkich gatunków zwierząt, do których zalicza się:

- wśród ptaków: bielik, żuraw, puszczyk oraz kania czarna i ruda, kobuza, dzięcioła czarnego i zielonego, brodziec samotnego, turkawkę i dudka,
- stanowiska rzadkich gatunków ślimaków, takich jak krążalek plamisty i świrdrzyk dwuzębny⁴.

⁴ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Obrzycko, s. 46-47

Obszary Natura 2000

Obszar Natura 2000 Puszcza Notecka (Kod obszaru: PLB300015) – obszar specjalnej ochrony ptaków (dyrektywa ptasia), który obejmuje powierzchnię 178 255,76 ha. Obszar został utworzony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 05.09.2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.

Obszar ten stanowi zwarty kompleks leśny, położony w międzyrzeczu Noteci i Warty. Stanowi on równinę akumulacyjną, która została zniekształcona przez wiatry. Dzięki działalności wiatru powstały tu wydmy, które są cechą charakterystyczną obszaru. Wydmy porastają głównie lasy sosnowe. Obszar obfituje w 50 dość płytkich jezior pochodzenia wytopiskowego, które charakteryzują się dość dużą zawartością mułu i okresowym zakwitaniem glonów. Na terenie tym występują torfowiska, zwykle na terenach mocno zwilgoconych. Występuje tutaj bielik, kania czarna i ruda, bąk, podgorzałka, puchacz, rybołów, trzmielojad, gągoł, nurogęś, bocian czarny, błotniak stawowy, ortolan i żuraw. Obszar stanowi stałą ostoję wilka. Na terenie tym występuje 9 gatunków storczyków.

Obszar Natura 2000 Dąbrowy Obrzyckie (Kod obszaru: PLH300003) – specjalny obszar ochrony siedlisk (dyrektywa siedliskowa), który obejmuje powierzchnię 885,17 ha. Obszar został utworzony decyzją Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dąbrowy Obrzyckie (PLH300003).

Obszar ten położony jest na terenie Obornickiej Doliny Warty. Teren ten porastają głównie lasy liściaste. Siedlisko dąbrowy acydofilne zajmują tu znaczny obszar terenu, a ich ochrona stanowi priorytet działań. Znajduje się też regionalny walor – wielkopolska odmiana świetlistych dąbrów. Na terenie tym znajdują się siedliska łąkowe i rolnicze, które występują przeważnie w dolinach cieków wodnych. Na terenie tym występują gatunki roślin chronionych, m.in.: bukwica zwyczajna, pięciornik skalny i strzęplica polska. Żyje tu również bóbr europejski. Z zagrożonych roślin naczyniowych występuje tu: goździk pyszny, marzanka barwierska, pięciornik skalny i selernica żyłkowana. Z roślin chronionych można tutaj spotkać także: dzwonek boloński, glóg odgiętodziałkowy w odmianie typowej, gorysz siny, kostrzewa ametystowa, kukułka szerokolistna, lilia złotogłów, miodunka wąskolistna, podkolan biały oraz strzęplica polska.

Pomniki przyrody – pojedynczy twór przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych twórców, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Celem ochrony ustanowionego użytku ekologicznego jest zachowanie unikatowych zasobów genowych.

Na terenie gminy Obrzycko zlokalizowanych jest 20 pomników przyrody. Szczegóły dotyczące pomników przyrody prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Wykaz pomników przyrody ożywionej, znajdujących się na terenie gminy Obrzycko

Typ tworu	Gatunek	Opis pomnika	Akt prawny nazwa
Jednoobiektowy	sosna zwyczajna (sosna pospolita) - pinus sylvestris	drzewo martwe - bez kory	Rozporządzenie nr 3/91 Wojewody Poznańskiego z 22 marca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	dąb szypułkowy - quercus robur	drzewo o rozłożystych konarach	Orzeczenie nr RŻL.İs.7146-30/85 Woj. Poz. 19. 12. 1985 r.
Wieloobiektowy	dąb szypułkowy - quercus robur	grupa 7 dębów szypułkowych	Decyzja nr RŻLİs 7146-16/84 Woj. Poz. z 20. 05. 1984 r.
Jednoobiektowy	dąb szypułkowy - quercus robur	1 konar ułamany	Decyzja Woj. Poz. 20. 05. 1984 r.
Jednoobiektowy	sosna zwyczajna (sosna pospolita) - pinus sylvestris	część konarów sucha	Decyzja Woj. Poz. nr RŻLİs 7146-10/84 z 20.05.1984 r.
Wieloobiektowy	modrzew europejski - larix decidua	grupa 6 modrzewi, w terenie odnaleziono 2 oraz 1 pień, 3 nie odnaleziono	Decyzja nr RLSop-4101/988/75 Woj. Poz. 06. 02. 1975 r.
Jednoobiektowy	dąb szypułkowy - quercus robur	brak części kory, suche gałęzie	Orzeczenie nr 284/80 PWRN 15. 12. 1956 r.
Jednoobiektowy	dąb szypułkowy - quercus robur	brak części kory, pusty w środku	Orzeczenie nr 281/78 PWRN 15. 12. 1956 r.
Jednoobiektowy	dąb szypułkowy - quercus robur	liczne suche gałęzie, pusty w środku, duży ubytek	Orzeczenie nr 280/77 PWRN 15. 12. 1956 r.
Jednoobiektowy	dąb szypułkowy - quercus robur	liczne suche gałęzie	Orzeczenie nr 278/76 PWRN 15. 12. 1956 r.
Jednoobiektowy	sosna zwyczajna (sosna pospolita) - pinus sylvestris	-	Orzeczenie nr RŻL.İs.7146-35/85 Woj. Poz. 19. 12. 1985 r.
Jednoobiektowy	modrzew europejski - larix decidua	drzewo ma bardzo dużo suchych konarów	Uchwała nr XVI/65/96 Rady Gminy Obrzycko z dn.31.07.1996 r.

Typ tworu	Gatunek	Opis pomnika	Akt prawny nazwa
Jednoobiektowy	dąb szypułkowy - quercus robur	ładny okazały dąb	Uchwała nr XII/82/08 Rady Gminy Obrzycko z dn.14.04.2008r.
Jednoobiektowy	dąb szypułkowy - quercus robur	-	Uchwała nr XII/82/08 Rady Gminy Obrzycko z dn.14.04.2008r.
Jednoobiektowy	dąb szypułkowy - quercus robur	-	Uchwała nr XII/82/08 Rady Gminy Obrzycko z dn.14.04.2008r.
Jednoobiektowy	dąb szypułkowy - quercus robur	-	Uchwała nr XII/82/08 Rady Gminy Obrzycko z dn.14.04.2008r.
Jednoobiektowy	dąb szypułkowy - quercus robur	obumarły, ale powoli się odradza na terenie Leśniczówki Daniele	Uchwała nr XII/82/08 Rady Gminy Obrzycko z dn.14.04.2008r.
Jednoobiektowy	sosna zwyczajna (sosna pospolita) - pinus sylvestris	na wysokości pierśnicy 2 konary	Uchwała nr XII/82/08 Rady Gminy Obrzycko z dn.14.04.2008r.
Jednoobiektowy	modrzew europejski - larix decidua	bardzo wysoki rośnie niedaleko skarpy	Uchwała nr XII/82/08 Rady Gminy Obrzycko z dn.14.04.2008r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie CRFOP; <http://crfop.gdos.gov.pl/> (dostęp: 09.10.2023 r.)

Tabela 3. Wykaz pomników przyrody nieożywionej, znajdujących się na terenie gminy Obrzycko

Typ tworu	Rodzaj	Opis pomnika
Jednoobiektowy	głaz narzutowy	brekcja granitowa – skała barwy brązowo-czerwonawej z białymi żyłami kwarcu mlecznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie CRFOP; <http://crfop.gdos.gov.pl/> (dostęp: 09.10.2023 r.)

Korytarze ekologiczne

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Na terenie Polski zostały wyznaczone dwa, główne międzynarodowe korytarze ekologiczne:

- Korytarz Północny (KPn) łączący Puszcę Augustowską na północnym wschodzie Polski (granica z Litwą) z Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym na północnym zachodzie (granica z Niemcami),
- Korytarz Północno-Centralny (KPnC) łączący Puszcę Białowieską na wschodzie (granica z Białorusią) z Parkiem Narodowym Ujście Warty na zachodzie (granica z Niemcami).

Na obszarze gminy Obrzycko zlokalizowane są dwa korytarze ekologiczne. Zgodnie z mapą korytarzy ekologicznych 2005 przez teren gminy Obrzycko przebiega korytarz ekologiczny Zachodnia Puszcza Notecka (GKPnC-7C), natomiast według mapy korytarzy ekologicznych

2012 przez jej teren przebiegają 2 korytarze ekologiczne: Dolina dolnej Warty (GKPnC-22C) oraz Puszcza Notecka (GKPnC-18).

W związku z położeniem korytarzy ekologicznych głównymi zagrożeniami, jakie mogą zaistnieć dla funkcjonowania ich poszczególnych odcinków, są zagrożenia wynikające z lokalizacji dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich oraz krajowych. Taka sytuacja prowadzi do występowania kolizji pomiędzy drogą a korytarzem, przez co podczas wzmożonego ruchu pojazdów może prowadzić do zaistnienia niebezpiecznych sytuacji. W związku z tym istotnym jest, aby przy drogach znajdowały się znaki informujące o tym, że możliwe jest pojawienie się zwierząt na drodze oraz że należy zachować szczególną ostrożność szczególnie w okresach migracji zwierząt.

Minimalizacja oddziaływania bariery psychofizycznej w zasięgu korytarzy migracyjnych polega na następujących działaniach o charakterze osłonowym:

- budowanie osłon (ekranów) antyolśnieniowych – chronią zwierzęta przed oślepieniem przez przejeżdżające pojazdy; osłony powinny być lokowane przede wszystkim na powierzchni i w otoczeniu przejść dla zwierząt,
- budowanie ekranów akustycznych – ograniczają poziom hałasu na obszarach sąsiadujących z drogą; powinny być stosowane w przypadku stwierdzenia oddziaływania o charakterze znaczącym na konkretne gatunki zwierząt,
- wprowadzanie osłonowych i izolacyjnych nasadzeń roślinności – ograniczają poziom hałasu i emisji chemicznych w obszarach sąsiadujących z drogą.

Utrzymanie korytarzy i właściwe gospodarowanie w ich obrębie może mieć istotne znaczenie dla ochrony siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000, dlatego w planowaniu przestrzennym należy wziąć je pod uwagę. Zachowanie drożności i ciągłości korytarzy jest kluczowe dla zachowania spójności sieci.

2.3. Jakość powietrza na terenie gminy

Powietrze atmosferyczne należy do najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego. W polskim prawie środowiskowym zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego są określone głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. 2022, poz. 2556 ze zm.). Przepisy te dotyczą ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza, jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie – Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane następująco: *emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach*

materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

Postępująca urbanizacja przyczynia się do wzrostu liczby źródeł emisji zanieczyszczeń. Najczęściej stosowaną klasyfikacją źródeł emisji jest następujący podział:

- źródła punktowe (emisja punktowa) związane z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi w zakładach przemysłowych,
- źródła liniowe (emisja liniowa) związane z komunikacją,
- źródła powierzchniowe (emisja powierzchniowa) niskiej emisji rozproszonej komunalno-bytowej i technologicznej.

Województwo wielkopolskie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, gmina Obrzycko należy do strefy wielkopolskiej.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),
- ozon troposferyczny (O₃),
- pył zawieszony PM₁₀, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył PM_{2,5}.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,

— **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

— **klasa D1** – stężenie ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,

— **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5} dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

— **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,

— **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II - poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

Na terenie gminy Obrzycko nie zlokalizowano stacji monitoringu jakości powietrza. Ocena jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonywana jest dla całej strefy wielkopolskiej, której elementem jest gmina Obrzycko, na podstawie pomiarów substancji w powietrzu, modelowania matematycznego oraz obiektywnego szacowania opartego o modelowanie matematyczne.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy wielkopolskiej w latach 2021-2022.

Tabela 4. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2021-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
			Kryterium – poziom dopuszczalny							Kryterium – poziom docelowy						Kryterium - poziom celu długoterminowego	
			SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃		
Faza I		Faza II															
Strefa wielkopolska	PL3003	2021	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	A	C	A	A	A	D2
Strefa wielkopolska	PL3003	2022	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	A	C	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za lata 2021-2022

Tabela 5. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2021-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy				Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy		
			Kryterium – poziom dopuszczalny				Kryterium - poziom docelowy		Kryterium - poziom celu długoterminowego
			SO ₂		NO _x				
Strefa wielkopolska	PL3003	2021	A		A		A		D2
Strefa wielkopolska	PL3003	2022	A		A		A		D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za lata 2021-2022

Roczna ocena jakości powietrza w roku 2021 oraz w roku 2022 w strefie wielkopolskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- pod kątem ochrony zdrowia:
 - dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10,
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu,
- pod kątem ochrony roślin:
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne w granicach strefy wielkopolskiej były dotrzymane.

W 2021 r. terytorium gminy Obrzycko znajdowało się w obszarze przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 pod kątem ochrony zdrowia, a także poziomu celu długoterminowego ozonu w kryterium ochrona zdrowia oraz ochrona roślin. Natomiast w 2022 r. Gmina Obrzycko znalazła się w obszarze przekroczeń dla poziomu celu długoterminowego ozonu pod kątem ochrony zdrowia oraz ochrony roślin.

W ramach poprawy jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji Gmina Obrzycko współuczestniczy w realizacji ogólnopolskiego programu rządowego „Czyste Powietrze”, pomagając przyszłym beneficjentom w przygotowaniu i złożeniu wniosków o dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła, termomodernizacji domu, a także budowy mikroinstalacji fotowoltaicznej oraz wniosków o płatność. Ponadto na terenie gminy Obrzycko, w budynku Urzędu Gminy zlokalizowany jest Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu „Czyste Powietrze”. W ramach działania punktu można uzyskać: informacje o zasadach Programu, wsparcie w zakresie przygotowania wniosku o dofinansowanie, w tym pod kątem spełniania wymagań określonych w Programie oraz pomoc przy rozliczeniu przyznanego dofinansowania, w tym przy poprawnym wypełnieniu wniosku o płatność oraz kompletowaniu wymaganych załączników.

2.4. Poziom hałasu na terenie gminy

Hałas w środowisku to wszelkiego rodzaju niepożądane, nieprzyjemne i uciążliwe dźwięki w danym miejscu i czasie o częstotliwościach w zakresie 16 – 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania.

Hałas przemysłowy

Dominującymi źródłami hałasu przemysłowego są: instalacje wentylacji ogólnej, odpylania i odwiórowania, sprężarki, chłodnie, maszyny tartaczne, maszyny stolarskie, maszyny do plastycznej obróbki metalu, maszyny budowlane, wężły betoniarskie, sieczkarnie,

specjalistyczne linie technologiczne, transport wewnątrzzakładowy oraz urządzenia nagłaśniające.

Na terenie gminy nie znajdują się duże zakłady przemysłowe czy tereny przeznaczone na rozwój różnych form działalności przemysłowej, przez co nie stanowią one uciążliwego źródła hałasu. Niewielki hałas mogą generować liczne zakłady usługowe, które działają przede wszystkim w budownictwie oraz handlu hurtowym i detalicznym. Stanowią one jednak niewielkie źródło hałasu i nie są mocno uciążliwe dla mieszkańców.

Hałas komunikacyjny

Największa uciążliwość hałasu obserwowana jest na obszarach położonych wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Należy się spodziewać, że w najbliższych latach natężenie ruchu kołowego (w tym maszyn rolniczych) będzie wzrastać, co przyczyni się do zwiększenia natężenia hałasu w sąsiedztwie tych szlaków.

Hałas dokuczliwy jest też dla wszelkich zabudowań usytuowanych przy szlakach komunikacyjnych i osób w nich mieszkających. Uciążliwość hałasu może być pośrednio zmniejszana poprzez realizację inwestycji z zakresu przebudowy czy modernizacji dróg, a także poprzez tworzenie wzdłuż tras o wysokim natężeniu ruchu pasów zieleni izolacyjnej. Głównym źródłem emisji hałasu komunikacyjnego do środowiska na terenie gminy jest ruch samochodowy, który skupiony jest na drodze wojewódzkiej nr 182, nr 185 oraz na drogach powiatowych. Źródłem dokuczliwego hałasu może być także przebiegająca przez gminę linia kolejowa nr 351 Szamotuły – Krzyż.

Badania natężenia hałasu

W latach 2021-2022 Główny Inspektorat Ochrony Środowiska nie prowadził pomiarów poziomu hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie gminy Obrzycko.

W roku 2021 Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu wykonał pomiary hałasu drogowego na odcinku Obrzycko – Szamotuły w ramach analizy porealizacyjnej oddziaływania na środowisko drogi wojewódzkiej nr 185. W ramach analizy przeprowadzono pomiary poziomu hałasu w sześciu punktach w otoczeniu drogi nr 185, pięć z nich zlokalizowanych było na terenie gminy Obrzycko. Przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomu hałasu, w porze dnia i nocy, stwierdzono we wszystkich punktach pomiarowych.

W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112), określono standardy akustyczne dla poszczególnych rodzajów terenów, różniących się sposobem zagospodarowania i pełnionymi funkcjami.

Przekroczenia krótkookresowych dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku, określonych wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112), to jest:

- 65 dB w porze dnia i 56 dB w porze nocy dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej i wielorodzinnej,
- 61 dB w dzień i 56 dB w nocy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz terenów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

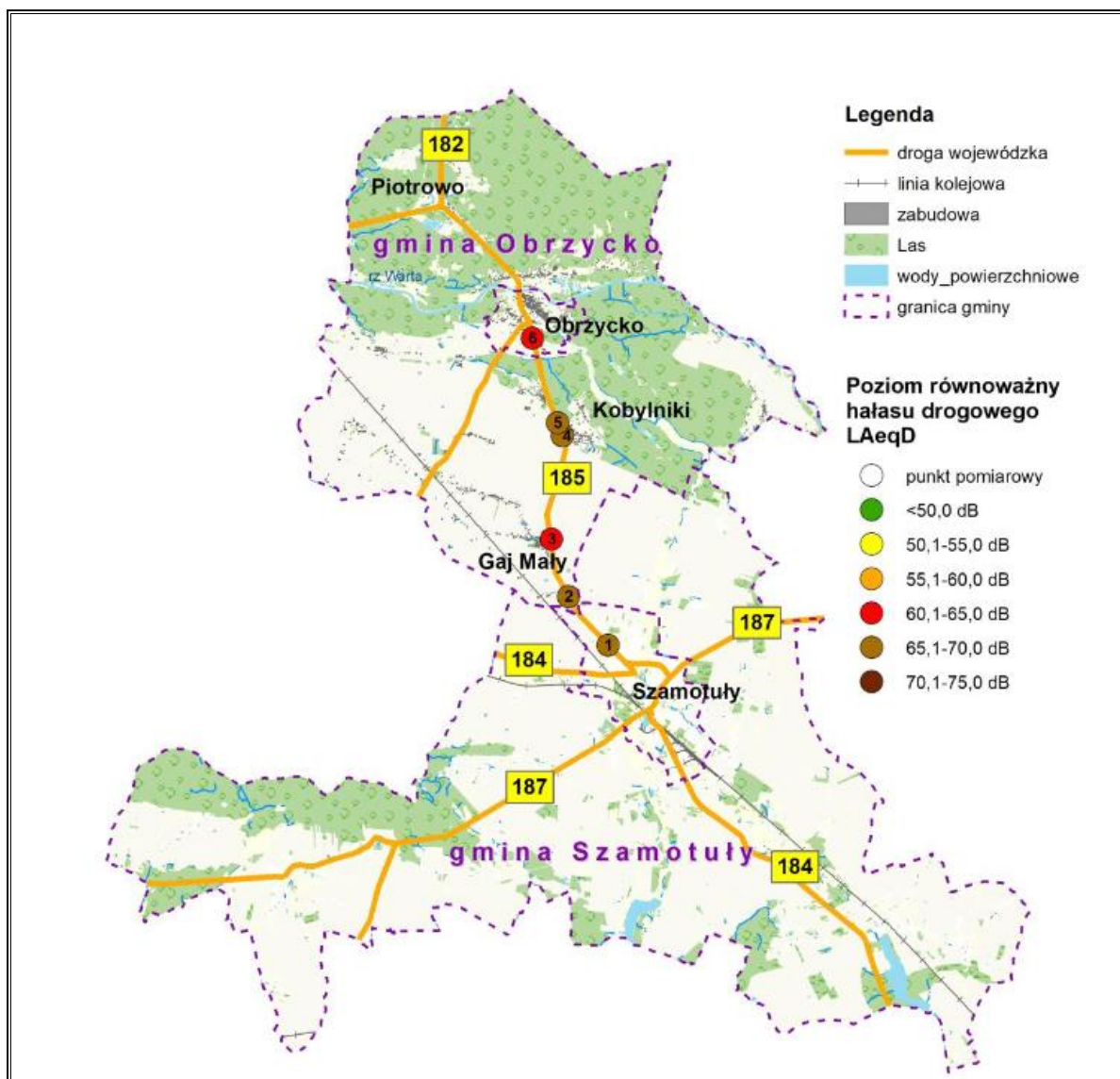
Tabela 6. Wyniki równoważnego poziomu dźwięku przy drodze wojewódzkiej nr 185 w 2021 r.

Lp.	Lokalizacja punktu pomiarowego (kilometraż)	Równoważny poziom hałasu L_{Aeq} [dB]	Odległość zabudowy ⁵ [m]	Natężenie ruchu [pojazdy/h]	
				Ogółem	Pojazdy ciężkie
1.	Gaj Mały 115 (14+400), zabudowa mieszkaniowo-usługowa, 8 m od drogi	67,9	32	454	60,6
	jw. pora nocy	59,7		121,6	13,3
2.	Gaj Mały 5 (10+460) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, 21 m od drogi	63,0	30	261	35
	jw. pora nocy	57,3		85,5	9,5
3.	Słapanowo Huby 30 (7+510) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, 12 m od drogi	66,1	20	261	35
	jw. pora nocy	60,6		85,5	9,5
4.	Słapanowo Huby 27A (7+120) zabudowa zagrodowa, 10 m od drogi	68,8	19	261	35
	jw. pora nocy	62,6		85,5	9,5
5.	Obrzycko ul. Szamotulska 8/1 (4+660) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, 12,5 m od drogi	66,8	19	261	35
	jw. pora nocy	63,1		85,5	9,5

Źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2021, s. 23

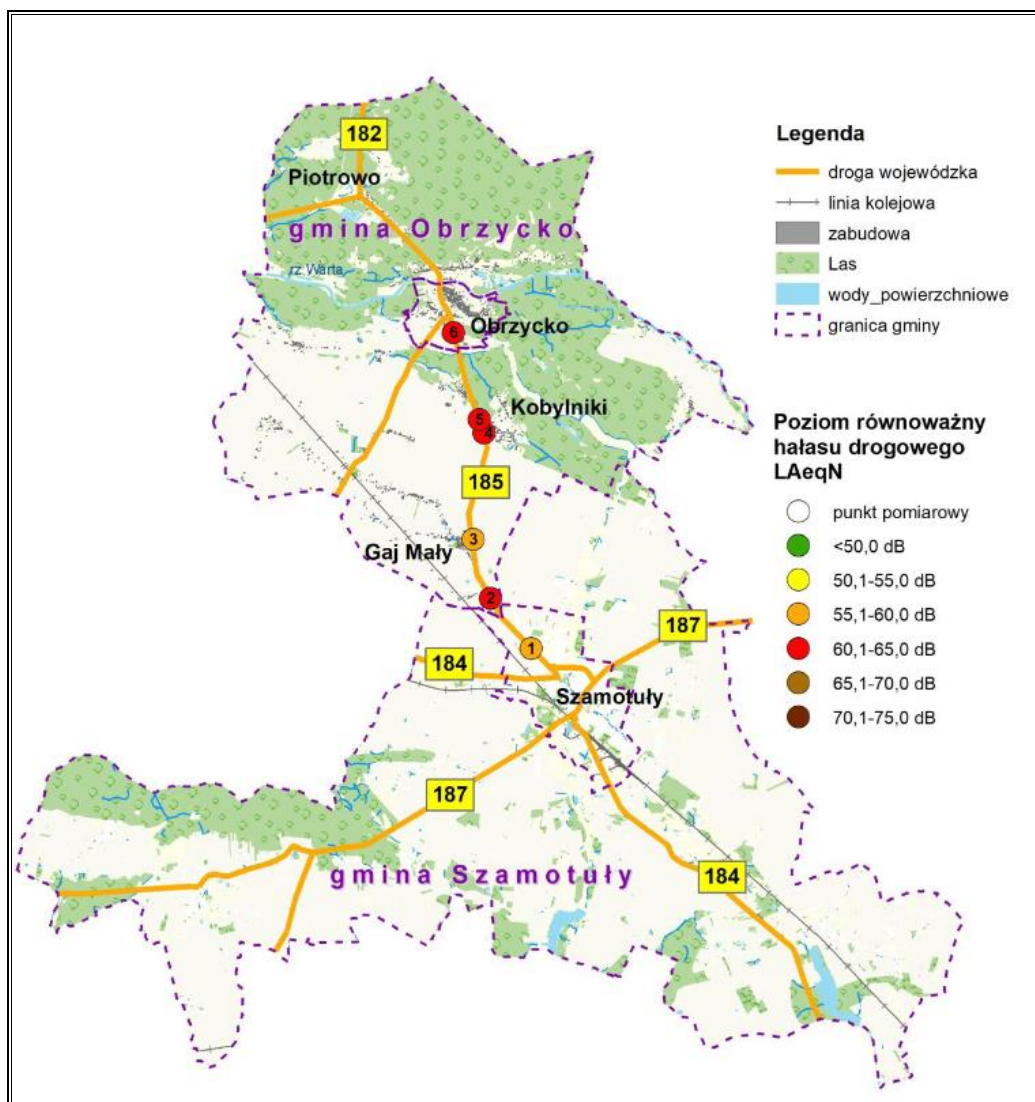
⁵ Odległość zabudowy mierzona od krawędzi jezdni.

Rysunek 2. Wyniki pomiarów hałasu drogowego przy drodze wojewódzkiej nr 185 w 2021 roku – pora dnia

Źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2021, s. 24

Rysunek 3. Wyniki pomiarów hałasu drogowego przy drodze wojewódzkiej nr 185 w 2021 roku – pora nocy

Źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2021, s. 25

Przez teren gminy Obrzycko przebiega linia kolejowa nr 351 Szamotuły-Krzyż, dla której nie została sporządzona mapa akustyczna. W rejestrze zawierającym informacje o stanie akustycznym środowiska nie odnotowano wyników pomiarów poziomu hałasu przemysłowego dotyczących gminy Obrzycko.

2.5. Natężenia pól elektromagnetycznych na terenie gminy

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić promieniowanie:

— jonizujące, powstające w wyniku użytkowania substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, przed którym ochrona unormowana jest w ustawie z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz.U. 2023 poz. 1173),

— niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne, przed którym ochronę reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 ze zm.) w dziale VI pod nazwą „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne w postaci pól elektromagnetycznych (PEM) zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka.

Zgodnie z art. 3 pkt 18 u.p.o.ś przez pola elektromagnetyczne rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Pole elektromagnetyczne wytwarzane przez silne źródło niekorzystnie zmienia warunki bytowania człowieka, wpływa na przebieg procesów życiowych. Może powodować wystąpienie zaburzeń funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układów: rozrodczego, hormonalnego, krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecnie prowadzone są także badania nad wpływem promieniowania elektromagnetycznego na powstawanie nowotworów u człowieka.

Badania PEM

Na terenie gminy Obrzycko w latach 2021-2022 nie prowadzono pomiarów promieniowania elektromagnetycznego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Od roku 2021 pomiary poziomów pól elektromagnetycznych w gminach wiejskich prowadzone są co 4 lata, w ramach monitoringu badawczego. W gminie Obrzycko pomiary zaplanowano na rok 2024.

Prowadzone od 2008 r. pomiary poziomów pól elektromagnetycznych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na obszarze całego województwa wielkopolskiego nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych PEM.

2.6. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy

Wody powierzchniowe

Gmina Obrzycko pod względem hydrograficznym należy do regionu wodnego Warty, wchodzącego w skład obszaru dorzecza Odry. Główną rzeką przepływającą przez gminę jest Warta. Na obszarze tym nie występują wody zaliczane do jezior głównych. Znajdują się tutaj za to zbiorniki, stawy oraz strugi.

Według podziału z roku 2016 na podstawie Planu Gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, na terenie gminy znajdowały się zlewnie następujących Jednolitych części wód powierzchniowych:

- RW600016187289 – Sama od dopł. z Brodziszewa do Kan. Przybrodzkiego,
- RW60001618736 – Dopływ spod Oporowa,
- RW600016187389 – Ostroroga,
- RW600017187312 – Dopływ z Gaju Małego,
- RW600017187329 – Smolnica,
- RW60002018729 – Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia,
- RW60002118719 – Warta od Wełny do Samy,
- RW60002118737 – Warta od Samy do Ostrorogi.

Obecnie obowiązuje nowy Plan Gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, według którego Jednolite części wód powierzchniowych, których zlewnie znajdują się na terenie gminy to:

- RW60001218759 – Warta od Samy do Kamionki,
- RW60001218719 – Warta od Wełny do Samy,
- RW600010187329 – Smolnica,
- RW600009187279 – Sama od Kanału Lubosińskiego do Kanału Przybrodzkiego,
- RW60001118729 – Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia,
- RW600009187389 – Ostroroga.

W poprzednim cyklu gospodarowania wodami, tj. w latach 2016–2021, badaniami monitoringowymi objęto następujące jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), przepływające przez teren gminy Obrzycko:

- Ostroroga – badania prowadzono w latach 2016-2021, w punkcie reprezentatywnym Ostroroga – Biezdrowo (gmina Wronki, powiat szamotulski),
- Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia – badania prowadzono w latach 2016-2021, w punkcie reprezentatywnym Sama – Słopanowo-Huby (gmina Obrzycko, powiat szamotulski),
- Smolnica – badania prowadzono w roku 2020, w punkcie reprezentatywnym Smolnica – ujście do Warty (gmina Wronki, powiat szamotulski),
- Warta od Wełny do Samy – badania prowadzono w latach 2016–2021, w punkcie reprezentatywnym Warta – Kiszewo (gmina Oborniki, powiat obornicki),
- Warta od Samy do Ostrorogi – badania prowadzono w latach 2016–2021, w punkcie reprezentatywnym Warta – Pierwoszewo (gmina Wronki, powiat szamotulski).

Ocena stanu JCWP badanych w latach 2016-2021 uwzględnia tzw. zasadę dziedziczenia, co oznacza, że do jej wykonania posłużyły najnowsze wyniki badań spośród uzyskanych w latach 2016–2021.

Wyniki oceny stanu JCWP na podstawie badań monitoringowych wykonanych w latach 2016-2021:

- Ostroroga – stan ekologiczny sklasyfikowano jako zły, o czym zdecydowała klasyfikacja elementów biologicznych: makrobezkręgowców bentosowych i ichtiofauny (V klasa). Stan chemiczny sklasyfikowano jako poniżej dobrego, ze względu na przekroczenie wartości granicznych odnotowane dla difenyloterów bromowanych oraz rtęci i jej związków – oznaczonych w biocie. Stan wód oceniono jako zły.
- Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia – potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako umiarkowany, ze względu na klasę elementów biologicznych – makrofitów i makrobezkręgowców bentosowych (III klasa); w grupie elementów fizykochemicznych przekroczenia wartości granicznych odnotowano dla wskaźników takich jak: BZT5, ogólny węgiel organiczny, ChZT-Cr, przewodność w 20°C, substancje rozpuszczone, chlorki, wapń, magnez, twardość ogólna, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny, fosfor fosforanowy (V), aldehyd mrówkowy. Stan chemiczny sklasyfikowano poniżej stanu dobrego, ze względu na przekroczenie wartości granicznych stanu dobrego odnotowane dla difenyloterów bromowanych (oznaczonych w biocie) oraz benzo(a)pirenu. Stan wód oceniono jako zły.
- Smolnica – stan ekologiczny sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zdecydowała klasyfikacja elementów fizykochemicznych – poniżej stanu dobrego (przekroczenia wartości granicznych odnotowano dla wskaźników takich jak odczyn i azot azotynowy). Stan chemiczny sklasyfikowano jako poniżej dobrego, ze względu na przekroczenie wartości granicznych odnotowane dla difenyloterów bromowanych oraz rtęci i jej związków – oznaczonych w biocie. Stan wód oceniono jako zły.
- Warta od Wełny do Samy – potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako słaby, ze względu na klasę elementu biologicznego – makrobezkręgowce bentosowe (IV klasa). Stan chemiczny sklasyfikowano jako poniżej stanu dobrego, ze względu na przekroczenie wartości granicznych stanu dobrego odnotowane dla difenyloterów bromowanych i heptachloru – oznaczonych w biocie oraz benzo(a)pirenu. Stan wód oceniono jako zły.
- Warta od Samy do Ostrorogi – potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako zły, ze względu na klasę elementu biologicznego – makrobezkręgowce bentosowe (V klasa). Stan chemiczny sklasyfikowano jako poniżej stanu dobrego, ze względu na przekroczenie wartości granicznych stanu dobrego odnotowane dla difenyloterów bromowanych, rtęci i jej związków – oznaczonych w biocie oraz benzo(a)pirenu. Stan wód oceniono jako zły.

Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”, za lata 2021-2022

Tabela 7. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są na terenie gminy Obrzycko

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Sama od dopł. z Brodziszewa do Kan. Przybrodzkiego	RW60002018729	MD, MO, MD/MO	3 (2021)	2 (2018)	>2 (2021)	>2 (2021)	3 Umiarkowany potencjał ekologiczny (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Zły stan wód (2021)
Dopływ spod Oporowa	RW60001618736	MO	4 (2021)	3 (2018)	>2 (2021)	-	4 Słaby stan ekologiczny (2021)	-	Zły stan wód (2021)
Ostroroga	RW600016187389	MD, MO, MD/MO	5 (2021)	2 (2018)	>2 (2021)	2 (2021)	5 Zły stan ekologiczny (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Zły stan wód (2021)
Smolnica	RW600017187329	MD	2 (2020)	1 (2020)	>2 (2020)	2 (2020)	3 Umiarkowany stan ekologiczny (2020)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2020)	Zły stan wód (2020)

Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”, za lata 2021-2022

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia	RW60002018729	MD, MO, MD/MO	3 (2021)	2 (2018)	>2 (2021)	>2 (2021)	3 Umiarkowany potencjał ekologiczny (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Zły stan wód (2021)
Warta od Wełny do Samy	RW60002118719	MD, MO, MD/MO	4 (2020)	1 (2017)	>2 (2020)	2 (2020)	4 Słaby potencjał ekologiczny (2020)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Zły stan wód (2021)
Warta od Samy do Ostrorogi	RW60002118737	MD, MO, MD/MO	5 (2020)	2 (2017)	>2 (2020)	2 (2020)	5 Zły potencjał ekologiczny (2020)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Zły stan wód (2021)

Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

W roku 2022 badaniami monitoringowymi objęto następujące jednolite części wód powierzchniowych, przepływające przez teren gminy Obrzycko:

- Warta od Wełny do Samy – badania prowadzono w punkcie reprezentatywnym Warta – Kiszewo (gmina Oborniki, powiat obornicki),
- Warta od Samy do Kamionki – badania prowadzono w punkcie reprezentatywnym Warta – Zatom Stary (gmina Międzychód, powiat międzychodzki),
- Smolnica – badania prowadzono w punkcie reprezentatywnym Smolnica – ujście do Warty (gmina Wronki, powiat szamotulski),
- Ostroroga – badania prowadzono w punkcie reprezentatywnym Ostroroga – Biezdrowo (gmina Wronki, powiat szamotulski).

W powyższych JCWP w 2022 roku badano tylko elementy chemiczne. W żadnej ww. JCWP nie stwierdzono przekroczeń norm stanu dobrego.

Wody Podziemne

Według podziału Polski na 174 JCWPd, teren analizowanej jednostki leży na obszarze dwóch jednolitych części wód podziemnych. Są to JCWPd nr 41 (GW600041) oraz JCWPd nr 60 (GW600060).

Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, prowadził badania wód podziemnych na obszarze gminy Obrzycko w ramach PMŚ, w roku 2022, w jednym punkcie pomiarowym, w miejscowości Obrzycko (punkt numer 547 według bazy MONBADA). Woda mieściła się w III klasie – wody zadowalającej jakości, ze względu na zawartość żelaza, wodorowęglanów, manganu, arsenu, wapnia i tlenu rozpuszczonego.

3. Stopień realizacji programu ochrony środowiska w latach 2021-2022

Ze względu na brak przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska wytycznych w zakresie struktury raportu z realizacji Program Ochrony Środowiska, zastosowana metodyka sporządzenia niniejszego Raportu wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 i ujętych w nim zadań.

W tabelach poniżej przedstawione zostały informacje na temat zadań przyjętych do realizacji w latach 2021-2022 w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

Każda z tabel prezentuje realizację zadań dla każdego z następujących obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami.

Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”, za lata 2021-2022

Tabela 8. Stopień realizacji zadań

Działania ekologiczne	Podmiot odpowiedzialny	Opis realizacji zadania w 2021 r.	Poniesione koszty w 2021 r.	Opis realizacji zadania w 2022 r.	Poniesione koszty w 2022 r.	Źródła finansowania
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza						
Wymiana indywidualnych systemów grzewczych	Mieszkańcy Gminy Gmina Obrzycko	W 2021 r. wymieniono łącznie 32 źródła ciepła, z czego 4 w ramach Programu „Czyste Powietrze” oraz 28 ze środków własnych mieszkańców. Do 2021 r. Gmina prowadziła dofinansowanie do wymiany pieców z Budżetu Gminy Obrzycko.	78 000	W 2022 r. wymieniono 8 źródeł ciepła w ramach Programu „Czyste Powietrze”.	bd	Środki własne mieszkańców Budżet Gminy Program „Czyste Powietrze”
Wymiana systemów grzewczych w obiektach należących do Gminy Obrzycko (szkoła, świetlice wiejskie, budynki OSP)	Gmina Obrzycko Szkoła Podstawowa w Gaju Małym	-	-	Modernizacja centralnego ogrzewania w Szkole Podstawowej w Gaju Małym ⁶ (wyłączenie z eksploatacji kotłowni zewnętrznej z kotłami na paliwo stałe i zastąpienie gazem). Wymiana jednego piec w świetlicy wiejskiej w Słopanowie.	17 500	Środki własne Program „Czyste powietrze” bądź inne środki WFOŚiGW
Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem						
Remont i naprawa nawierzchni dróg	Gmina Obrzycko	Remont 0,360 km dróg na terenie gminy.	80 460	Remont 0,420 km dróg na terenie gminy.	105 800	Budżet Gminy
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami						
Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie racjonalnego gospodarowania wodami	Gmina Obrzycko	-	-	-	-	Budżet Gminy
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa						
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Stobnicku	Gmina Obrzycko	Rozbudowano sieć kanalizacyjną w Stobnicku o 1,6 km.	1 659 652	Rozbudowano sieć kanalizacyjną w Stobnicku o 0,250 km. Planowane prace na rok 2022 zostały sfinalizowane w 2023 r.	7 628	Budżet Gminy PROW
Obszar interwencji: Gleby						
Promowanie rolnictwa ekologicznego poprzez	Gmina Obrzycko	-	-	-	-	Budżet Gminy

⁶ Modernizacja centralnego ogrzewania w Szkole Podstawowej w Gaju Małym obejmowała również termomodernizację: dachu, wymianę okien i drzwi.

Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”, za lata 2021-2022

Działania ekologiczne	Podmiot odpowiedzialny	Opis realizacji zadania w 2021 r.	Poniesione koszty w 2021 r.	Opis realizacji zadania w 2022 r.	Poniesione koszty w 2022 r.	Źródła finansowania
wdrażanie programów, metod gospodarowania i technologii produkcji korzystnych dla środowiska						
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów						
Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych zawierających azbest	Gmina Obrzycko	Usunięto 795 m ² azbestu z pokryć dachowych 10 budynków.	Dofinansowanie ze Starostwa Powiatowego w Szamotułach na pokrycie kosztów utylizacji materiałów azbestowych w wysokości do 10zł/m ² , jednak nie więcej niż 2 000zł na gospodarstwo	Usunięto 2 025 m ² azbestu z pokryć dachowych 11 budynków.	Dofinansowanie ze Starostwa Powiatowego w Szamotułach na pokrycie kosztów utylizacji materiałów azbestowych w wysokości do 10zł/m ² , jednak nie więcej niż 2 000zł na gospodarstwo	Budżet Gminy
Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych powstałych i zebranych w gospodarstwach domowych	Gmina Obrzycko	Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęto 100% właścicieli nieruchomości zamieszkałych.	1 479 875	Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęto 100% właścicieli nieruchomości zamieszkałych.	1 333 675	Budżet Gminy
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze						
Nasadzania roślinności	Gmina Obrzycko	Przeprowadzono 18 nasadzeń roślinności. Znaczna część drzew pochodziła z zasobów własnych (nasadzenia przy użyciu własnego materiału sadzeniowego).	5 573	Przeprowadzono 15 nasadzeń roślinności. Znaczna część drzew pochodziła z zasobów własnych (nasadzenia przy użyciu własnego materiału sadzeniowego).	4 860	Budżet Gminy
Obszar interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami						
Wyposażenie straży	Gmina Obrzycko	Zakupiono 13 szt. sprzętu w ramach wyposażenia OSP.	19 600	Zakupiono 15 szt. sprzętu w ramach wyposażenia OSP.	492 330	Budżet Gminy

Źródło: Opracowanie własne

4. Ocena realizacji programu ochrony środowiska w okresie od 2021 do 2022

Na podstawie zgromadzonych i przedstawionych w rozdziale 3 niniejszego Raportu informacji na temat zadań przyjętych do realizacji w Programie Ochrony Środowiska dla Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, stwierdzić należy, że realizacja założeń dokumentu przebiega prawidłowo, a co za tym idzie, działania przyczyniają się do poprawy stanu środowiska na terenie gminy. Raport obejmuje pierwsze dwa lata realizacji Programu, w związku z czym, nie wszystkie założone zadania zostały zrealizowane. Część zadań zaplanowana została do realizacji w przyszłych latach lub jest realizowana przez dłuższy okres. Jednocześnie należy zauważyć, że niektóre z działań mają charakter ciągły i będą kontynuowane w kolejnych latach.

Podsumowanie wykonania zadań w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Obszar interwencji 1: ochrona klimatu i jakości powietrza

W ramach zapewnienia dobrej jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Obrzycko w latach 2021-2022 wymieniano indywidualne systemy grzewcze oraz w roku 2022 przeprowadzono modernizację centralnego ogrzewania w Szkole Podstawowej w Gaju Małym wraz z termomodernizacją. Działanie obejmowało wyłączenie z eksploatacji kotłowni zewnętrznej z kotłami na paliwo stałe – gaz, wykonanie nowej instalacji grzewczej, termomodernizację dachu szkolnego oraz wymianę okien i drzwi. Ponadto wymienionych został również piec w świetlicy wiejskiej w Słopanowie. Wszystkie działania zaplanowane w ramach tego obszaru interwencji zostały zrealizowane. W związku z udziałem Gminy w Programie „Czyste Powietrze” oraz obowiązkiem wynikającym z uchwały antysmogowej wymiana źródeł ciepła będzie kontynuowana.

Nowe systemy grzewcze są bardziej efektywne i ekologiczne, niż stare urządzenia. Dzięki temu zmniejsza się emisja zanieczyszczeń do atmosfery. Ma to zatem przełożenie na jakość powietrza na terenie gminy, co istotnie wpływa na zdrowie mieszkańców. Wymiana indywidualnych źródeł ciepła w gminie Obrzycko ma wyraźnie pozytywny wpływ na środowisko naturalne oraz zdrowie mieszkańców.

Obszar interwencji 2: zagrożenia hałasem

Na terenie gminy najbardziej uciążliwy jest hałas pochodzący z komunikacji drogowej. W związku z tym w ramach ograniczenia jego uciążliwości w latach 2021-2022 realizowano zadania związane remontem i naprawą nawierzchni dróg na terenie gminy.

Realizacja działań związanych z remontem i naprawą nawierzchni dróg na terenie gminy Obrzycko stanowi ważne narzędzie w zwalczaniu zagrożenia hałasem. Nowa, gładka

nawierzchnia drogi generuje mniej hałasu niż stara i nierówna. Pojazdy poruszające się po nowej drodze wytwarzają mniej wibracji i hałasu, co przekłada się na redukcję dźwięku. Dzięki poprawie jakości infrastruktury drogowej można istotnie zmniejszyć uciążliwość hałasu, co przekłada się na korzyści zdrowotne i poprawę jakości życia mieszkańców.

Obszar interwencji 3: gospodarowanie wodami

W ramach obszaru interwencji: gospodarowanie wodami, na terenie gminy nie zrealizowano zaplanowanego działania związanego z prowadzeniem działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie racjonalnego gospodarowania wodami. Należy jednak pamiętać, iż jest to pierwszy Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” i działanie to może być realizowane w najbliższych latach.

W 2022 r. została zmodernizowana jednak Stacja Uzdatniania Wody Ordzin, co może pomóc w jej efektywniejszym wykorzystaniu poprzez lepsze procesy uzdatniania, zmniejszenie strat wody i utrzymanie jakości wód powierzchniowych.

Obszar interwencji 4: gospodarka wodno-ściekowa

W ramach obszaru interwencji: gospodarka wodno-ściekowa, na terenie gminy w latach 2021-2022 prowadzono inwestycje dotyczące rozbudowy sieci kanalizacyjnej w Stobnicku.

Oprócz zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w latach 2021-2022 realizowano również takie działania jak: budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowościach Zielonagóra i Stobnicko, zakup i wymiana hydrantów, naprawa i zakup pomp, naprawa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, dotacja celowa do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, budowa wodociągu w miejscowości Słoplanowo-Huby , budowa wodociągu Słoplanowo Huby , przebudowa wodociągu w miejscowości Gaj Mały przy Szkole Podstawowej, przejęcie sieci wodociągowej w Piotrowie (wykup od osoby prywatnej), budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Kobylnikach oraz dofinansowanie zakupu oczyszczalni przydomowych.

Rozbudowa sieci kanalizacyjnej ma istotny wpływ na poprawę gospodarki wodno-ściekowej. Umożliwia ona efektywne zbieranie i odprowadzanie ścieków, dzięki czemu unika się zanieczyszczania gruntów, wód gruntowych i powierzchniowych przez nieczystości ściekowe. Dostęp do kanalizacji ma ogromne znaczenie dla codziennego komfortu życia mieszkańców. Ponadto działania realizowane poza określonymi w Programie Ochrony Środowiska w ramach gospodarki wodno-ściekowej mają również wpływ na poprawę jej funkcjonowania. Inwestycje mogą znacząco poprawić zdolność oczyszczania ścieków, co ma kluczowe znaczenie dla ochrony środowiska i zapobiegania zanieczyszczeniom wód powierzchniowych. Naprawa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej mogą przyczynić się do zmniejszenia strat

wody i minimalizacji wycieków ścieków od środowiska. Przejęcie sieci wodociągowej od osoby prywatnej może umożliwić lepszą kontrolę nad jakością i dostępnością wody pitnej. Wszystkie działania mają pozytywny wpływ na gospodarkę wodno-ściekową poprzez poprawę jakości usług wodno-ściekowych, zwiększenie efektywności oraz ochronę środowiska naturalnego.

Obszar interwencji 5: gleby

W ramach obszaru interwencji: gleby, na terenie gminy nie zrealizowano zaplanowanego działania związanego z promowaniem rolnictwa ekologicznego poprzez wdrażanie programów, metod gospodarowania i technologii produkcji korzystnych dla środowiska. Należy jednak pamiętać, iż jest to pierwszy Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” i działanie to może być realizowane w najbliższych latach.

Obszar interwencji 6: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W ramach obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstaniu odpadów w latach 2021-2022 wykonano zadania związane z realizacją Programu usuwania z budynków pokryć dachowych zawierających azbest oraz odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych powstałych i zebranych w gospodarstwach domowych.

Usuwanie pokryć dachowych zawierających azbest to ważne działanie związane z ochroną środowiska i zdrowia publicznego. Azbest jest substancją szkodliwą dla zdrowia ludzi i może powodować poważne choroby układu oddechowego. Zatem jego eliminacja przyczynia się do redukcji ryzyka zachorowań. Sprawny system odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym tych zawierających azbest, zapewnia bezpieczne usunięcie odpadów i minimalizuje ryzyko zanieczyszczenia gleby i wód gruntowych.

Obszar interwencji 7: zasoby przyrodnicze

W ramach obszaru zasoby przyrodnicze w latach 2021-2022 prowadzono nasadzenia roślinności. Znaczna część drzew pochodziła z zasobów własnych (nasadzenia przy użyciu własnego materiału sadzeniowego).

Działanie realizowane w zakresie obszaru interwencji zasoby przyrodnicze przyczynia się do zrównoważonego rozwoju i ochrony przyrody. Roślinność, w szczególności drzewa, pomagają w ochronie gleby przed erozją i degradacją. Ich korzenie stabilizują glebę i zapobiegają jej wypłukiwaniu przez deszcze, co jest istotne dla zachowania jej jakości. Drzewa i rośliny absorbują także dwutlenek węgla z atmosfery podczas procesu fotosyntezy, co przyczynia się do zmniejszenia jego poziomu w powietrzu.

Obszar interwencji 8: zagrożenia poważnymi awariami

W ramach obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami w latach 2021-2022 zakupiono sprzęt w ramach wyposażenia OSP.

Ponadto oprócz zakupu sprzętu w latach 2021-2022 na bieżąco utrzymywano OSP, co oznacza zakup paliwa, ubezpieczenie i przeprowadzenie przeglądów. W 2022 r. przekazano również dotację celową na zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Słopanowo.

Ochotnicza Straż Pożarna pełni kluczową rolę w zapobieganiu i zwalczaniu awarii, takich jak pożary, wycieki substancji niebezpiecznych, czy katastrofy naturalne. Posiadanie odpowiedniego sprzętu pozwala na błyskawiczną reakcję w przypadku sytuacji kryzysowych, co minimalizuje skutki dla środowiska oraz wpływa na bezpieczeństwo na terenie gminy.

5. Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Charakterystyka rezerwatu przyrody Świetlista Dąbrowa	7
Tabela 2. Wykaz pomników przyrody ożywionej, znajdujących się na terenie gminy Obrzycko	9
Tabela 3. Wykaz pomników przyrody nieożywionej, znajdujących się na terenie gminy Obrzycko	10
Tabela 4. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2021-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	14
Tabela 5. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2021-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	14
Tabela 6. Wyniki równoważnego poziomu dźwięku przy drodze wojewódzkiej nr 185 w 2021 r.	17
Tabela 7. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są na terenie gminy Obrzycko	23
Tabela 8. Stopień realizacji zadań	27
Rysunek 1. Położenie gminy Obrzycko na tle województwa wielkopolskiego i powiatu szamotulskiego	6
Rysunek 2. Wyniki pomiarów hałasu drogowego przy drodze wojewódzkiej nr 185 w 2021 roku – pora dnia	18
Rysunek 3. Wyniki pomiarów hałasu drogowego przy drodze wojewódzkiej nr 185 w 2021 roku – pora nocy	19

UZASADNIENIE

Przedmiotowy raport stanowi realizację obowiązku, o którym mowa w art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 ze zm.). Artykuł ten wskazuje, że z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

Raport przedstawia ocenę efektów z realizacji zadań wynikających z obecnie obowiązującego „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Obrzycko na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” w okresie, za który jest sporządzany, tj. za lata 2021-2022. Obejmuje przedstawienie stopnia realizacji poszczególnych zadań zaplanowanych w ramach Programu i omówienie ich wpływu na stan środowiska i realizację wyznaczonych celów.

Przewodniczący Rady Gminy

Włodzimierz Janasek